

# KAMU YÖNETİMİNDE YENİDEN YAPILANDIRMA GİRİŞİMİ YA DA SEVR'İN HORTLATILMASI

2023 Dergisi, Şubat 2004

Yıldırım Koç

## Giriş

Hükümet tarafından 29 Aralık 2003 günü Meclis'e sunulan ve 14 ve 15 Ocak 2004 günleri TBMM Komisyonları'nda aynen kabul edilen Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı kamuoyunda giderek yaygın bir biçimde tartışılmaktadır. Konuyu bilenler, (a) girişimi destekleyenler ve (b) girişime karşı çıkanlar olarak iki grupta sınıflandırılabilir.

Birinci grupta, Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının ve bağlantılı tasarı taslaklarının gerçek mimarı olan emperyalistler (ABD, Avrupa Birliği, IMF, Dünya Bankası, OECD), Kürtçüler, ümmetçiler, büyük sermaye (TOBB, TÜSiAD), emperyalist güçlerin aracı Soros Vakfı ile bağlantılı TESEV, sermayenin denetimi altındaki televizyon kanalları ve gazeteler, Avrupa Birliği'ne proje ilişkileriyle bağımlı kılınmış olanlar ve vatan kaygısı olmayan bazı kişi, grup ve örgütler yer almaktadır. Konuyu bilmeyerek propagandalara kanalar da bu grubu desteklemektedir. Bu gruptakiler ya ne savunduklarını hiç bilmemektedirler, ya da çok iyi bilmektedirler.

İkinci grupta ise bağımsız ve ulusal egemenliğe dayalı bir Türkiye Cumhuriyeti'nde yaşamak isteyen vatansever, yurtsever, milliyetçi, ulusalcı kişiler, gruplar ve örgütler vardır. Bu kesim, laik ve demokratik cumhuriyeti savunmaktadır. Bu ekibin yanında olması gerekenler, emperyalist tahakküm nedeniyle bağımsızlığı, ulusal egemenliği ve demokrasiyi yitirmenin yanı sıra, emperyalist sömürü nedeniyle yoksullaşan kitleler (işçiler, memurlar, işsizler, emekliler, esnaf-sanatkar, çiftçiler) ve ülkemizin üretim kapasitesini geliştirmeye çalışan işverenlerdir. Ancak, emperyalist güçlerin hakimiyeti altındaki televizyon kanalları ve gazetelerin etkisiyle, "kamu yönetimi reformu" adı altında sunulan tasarıların Türkiye'ye ve kendilerine ne kadar büyük zararlar vereceğini göremediklerinden, ülke çapında yaygın ve kitlesel bir karşıduruş henüz gündeme gelmemiştir.

Bu koşullarda en zor durumda olanlar, kürtçü ve ümmetçi işçiler ve memurlardır. Bu kişilerin sınıf çıkarları, onların, emperyalizme ve onun tasarılarına karşı durmalarını gerektirirken, kürtçülükleri veya ümmetçilikleri nedeniyle Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı düşmanca tavırları, kendi içlerinde büyük bir çelişki ve sıkıntı yaratmaktadır.

Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı ve onu tamamlayan çeşitli tasarı ve taslaklar, Türkiye Cumhuriyeti'ne yönelik emperyalist saldırının asıl unsurlarından biridir. Bu son saldırı da başarıyla sonuçlanırsa, Sevr Antlaşması'nın hortlatılması çalışmalarında emperyalist güçler ve onların ortakları büyük bir başarı elde etmiş olacaktır.

## Tasarının Yandaşlarının İddiaları

Tasarıyı savunanların propagandaları, öngörülen uygulamaların gerçekleşmesi durumunda, yerelleşmeyle demokratikleşmenin sağlanacağı ve hizmetlerin daha etkin ve verimli bir biçimde götürüleceği iddialarına dayanmaktadır.

Aşağıda da açıklanacağı gibi, bunun tam tersi söz konusudur.

Günümüzde yerel düzeyde aşiretler, tarikatler, cemaatler, sermayedarlar, mafya, bölücü terör örgütü kolayca etkili olabilmektedir. Bu yapılarda ise demokrasi söz konusu değildir.

Yerelleşme demokratikleşme değil, yerel güç odaklarının güç ve hakimiyetlerinin daha da pekiştirilmesi ve demokratikleşme ve aydınlanma sürecinin tersine çevrilmesi anlamına gelmektedir.

Belediyeler ve il özel idareleri tarafından sunulan hizmetler günümüzde kimseyi memnun etmemektedir. Ayrıca, belediye başkanları hakkında çok sayıda yolsuzluk iddiası bulunmaktadır. Birçok sorun, ülke bütünlüğünün çıkarlarını gözönüne alan demokratik bir planlama ile çözüme kavuşturulabilir. Yerelleşme, bu yolu kapamaktadır. Ayrıca, birçok görev yerel yönetimlere devredilirken, gerekli kaynakların devredilmemesi, temel hizmetlerde daha da büyük aksamalara yol açacaktır. Bunlara ek olarak, bölgesel farklılıklar daha da artacaktır. Yerelleşme, hizmetlerde etkinleşmeye değil, daha da büyük çöküşe yol açacaktır.

## **Kökü Dışarda Tasarıyla Öngörülenler, Türkiye Cumhuriyeti'ni Parçalamaya Yönelik Kapsamlı Bir Saldırının Unsurlarıdır**

Türkiye günümüzde kapsamlı bir emperyalist saldırıyla karşı karşıyadır. Türkiye'den bazı kesimler de, bu saldırıda emperyalist güçlerle tam bir işbirliği içindedir. Bu kesimlerin başında, Kürtçüler ve ümmetçiler gelmektedir.

Emperyalist güçlerin, Türkiye'ye karşı böylesine kapsamlı bir saldırı yönelmelerinin üç temel nedeni bulunmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti, emperyalizme karşı dünyanın ilk başarılı kurtuluş savaşı ile kurulmuştur. Kurtuluş Savaşı'mız, dünyanın dört bir köşesinde, emperyalizmin baskı ve sömürüsüne karşı başkaldırının bayrağı olmuş, sömürgeler sisteminin dağılma sürecini hızlandırmıştır. Bağımsız, ulusal egemenliğe dayalı ve demokrat bir Türkiye Cumhuriyeti, emperyalist güçler açısından bir "kuyruk acısı"dır.

Türkiye Cumhuriyeti, Avrasya'nın kilidi veya kilidinin anahtarıdır. Avrasya ile Afrika'nın arasındadır. Ayrıca, dünya enerji politikasında hayati önemde bir konuma sahiptir. Emperyalist güçler, bu coğrafyada, ya kendilerinin taşeronluğunu yapacak ve istedikleri gibi kullanabilecekleri bir devlet istemektedirler, ya da küçük devletçikler. Türkiye Cumhuriyeti, özellikle 1991 Körfez Savaşı sırasında takındığı tavırla, emperyalistlerin taşeronluğunu yapmayacağını göstermiştir. Saldırı, bunun ardından başlatılmıştır. Emperyalizm, Türkiye topraklarını da Balkanlaştırmak, Yugoslavyalaştırmak istemektedir.

Ulusötesi sermaye artık güçlü ulus-devletlere karşıdır. Tercih, kendisine karşı direnme gücü olmayan küçük ve ekonomik açıdan bağımlı devletçiklerdir, çağdaş sömürgelerdir.

Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı ve onu tamamlayan diğer tasarı ve tasarılar, bu genel saldırının unsurlarıdır.

Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı, dış mihrakların hazırladığı ve Türkiye'de çeşitli siyasal partiler aracılığıyla pazarladığı kökü dışarda bir metindir.

Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ni yok etmeyi amaçlayan genel saldırının önemli bir parçasıdır.

Bu genel saldırının diğer hedefleri de şunlardır:

- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni yok ederek, Kıbrıs Adası'nın bütününe Avrupa Birliği'ne katılmasını sağlamak ve enosisi gerçekleştirmek;
- Ege'yi bir Yunan ve Avrupa Birliği denizi haline getirmek;

- Irak'ın kuzeyinde bir Kürt devleti kurmak; Güneydoğu Anadolu'yu da bu devlete katmak; Ermenistan-Gürcistan - Kürdistan - İsrail ilişkileri temelinde bölgedeki hakimiyetini pekiştirmek ve bu üslerden hareketle Avrasya'ya hakim olmak;
- Ermeni soykırımını iddialarını kabul ettirmek;
- Fener Rum Patrikhanesinin evrensellik (ekümeniklik) iddialarını kabul ettirerek, Vatikan benzeri bir statüyü tanıtmak ve Heybeliada Ruhban Okulu'nun açılmasına izin verilmesini sağlamak.

Bu amaçların gerçekleştirilmesi için, ülkemizdeki ahlaksızlık, rüşvet, yolsuzluk, israf artırılmış, Türkiye bir borç ve yolsuzluk batağına sokulmuştur. Gümrük Birliği ile dış ticaret politikamızı belirleme yetkileri Brüksel'e devredilmiştir. Kısa vadeli sermaye hareketleri konusunda getirilen serbestleşme ile, ulusötesi sermayenin ve emperyalist devletlerin istedikleri anda bir ekonomik krizi tetikleyebilmelerinin önü açılmıştır. Bölücülük ve ümmetçilik, "demokrasi" ve "insan hakları" gibi saygın kavramlar istismar edilerek, desteklenmiştir. Türk ulusunun etnik köken zenginliği, azınlıklar yaratılarak, kavgaya dönüştürülmeye çalışılmaktadır. Ayrıca, son yıllarda iyice hızlanan misyonerlik faaliyetleriyle, toplumumuzdan kopmuş ve emperyalist güçlerin ajanı olarak kullanılabilen insanlar yetiştirilmektedir.

Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı ve bağlantılı diğer tasarı ve taslaklar, bu genel çerçeve içinde değerlendirildiğinde anlam kazanmaktadır.

## Neler Öngörülüyor?

TBMM'ye sunulan Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının ana çerçevesi, 1980'li yıllarda gündeme gelmiş, 1992 yılında TÜSİAD tarafından kamuoyuna sunulmuş, daha sonraki yıllarda DYP, ANAP ve hatta bugünkü tasarıya bugün eleştirel yaklaşan diğer partiler tarafından da savunulmuştur<sup>1</sup>.

AKP Hükümeti, 2003 yılının ilk aylarında, diğer tasarı taslaklarını da hazırlayarak, gerçek niyetini açıklamıştır. Bu tasarı taslakları bir bütün olarak değerlendirildiğinde, öngörülen değişiklikler şöyle özetlenebilir:

Sağlık, eğitim, bayındırlık, tarım ve ormancılık alanlarında Bakanlıkların taşra teşkilatları ortadan kaldırılarak, tüm yetki, görev, bina, araç-gereç ve personel yerel yönetimlere devredilmektedir. Gösterilen tepki sonrasında, eğitim alanı tasarıdan çıkarılmıştır. Ancak, Hükümet, kendisini güçlü hissettiği an, Milli Eğitim Bakanlığı'nın taşra teşkilatını da ortadan kaldırarak, eğitim hizmetlerini yerel yönetimlere devredecektir.

Kamu hizmeti olarak görülen ve sürdürülmesi gereken çalışmalar, özelleştirilerek özel sektöre devredilmektedir. "Vatandaşlık hakkı" ortadan kalkmakta, tüm hizmetlerde satıcı ile müşteri arasındaki ilişki hakim kılınmaktadır. Ulusal bütünlüğün temel dayanaklarından da biri olan sosyal devlet tümüyle yok edilmektedir.

İl özel idarelerine özel güvenlik kuvveti kurma yetkisi verilmek istenmektedir.

Trafik hizmetleri de yerel yönetimlere devredilecektir.

Devletin denetimi etkisizleştirilmekte ve özelleştirilmektedir.

<sup>1</sup> Tasarıların önceki biçimleri ve siyasal partilerin konuya ilişkin tavrı konusunda bkz. Yıldırım Koç, "Yerel Yönetimler Reformu: Devleti Yeniden Yapılandırmak mı, 81 Eyaletle Parçalamak mı?" Bu yazı, **Jeopolitik Dergisi**'nin Bahar 2003 sayısında (s. 102-119) ve **Bilim ve Ütopya Dergisi**'nin Haziran 2003 sayısında (s. 8-25) yayımlanmıştır.

İl özel idarelerine, belirli sınırlar içinde vergi koyma yetkisi tanınmaktadır.

Hazine arazileri bedelsiz olarak yerel yönetimlere devredilmektedir.

Vali, il özel idaresinin başından alınmaktadır; il genel meclisinin seçeceği bir kişi özel idarenin başına geçmektedir. Tasarıyı hazırlayanların kafasındaki modelde valiler seçimle gelecektir.

Halk denetçisi uygulamasıyla, yargının bazı yetkileri, il genel meclisinin seçeceği bazı kişilere devredilmektedir.

Kısaca özetlenen bu düzenlemelerin gerçekleşmesi durumunda, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin üniter yapısı yok edilecek ve Sevr Antlaşması'nda öngörülen bölünmeye götürecek bir eyaletleşme süreci başlatılmış olacaktır. Ayrıca, sosyal devlet de tümüyle ortadan kaldırılacaktır.

Bu düzenlemelerin tümü, Hükümet'in 2003 yılı başında hazırladığı tasarı ve tasarlarda mevcutken, kamuoyundan gelen tepkiler nedeniyle, bazı alanlarda geri adım atılmıştır. Ancak, gerek emperyalizmin genel politikaları, gerek Hükümet'in bu konularda izlediği politika dikkate alındığında, bugün geriye çekilen düzenlemelerin yarın ilk fırsatta yeniden gündeme getirileceği açıktır.

## **Emperyalizm Bir Devleti Nasıl Parçalar?**

Emperyalizmin bir devleti parçalamasında, birbiriyle bağlantılı olarak, iki ayrı yöntem uygulanabilir.

Birinci yöntem, şiddettir. Irak'a yönelik emperyalist saldırı, bunun bir örneğidir. Emperyalizmin PKK aracılığıyla gerçekleştirmeye çalıştığı da, benzer niteliktedir.

İkinci yöntem, ülkeyi içerden çökertmek ve daha sonra "kurtarıcı" görünümü altında ülkenin bağımsızlığını, ulusal egemenliği ve demokrasiyi ortadan kaldırmaktır.

Ülkeyi içten çökertmek, her açıdan çok daha düşük maliyetli ve ucuzdur. Ayrıca, "kurtarıcı" ve "demokrasi taşıyıcı" gibi ünvanlar, emperyalizmin saldırganlığını gözlerden gizlemek açısından son derece yararlıdır.

Bir ülkeyi içten çökertmenin iki unsuru vardır: Halkla devlet arasındaki gönül bağına koparmak ve halkı birbirine düşürmek ve kırdırmak.

Vatandaş devletine vergi verir, askerlik görevini yerine getirir; karşılığında belirli hizmetleri bekler. Bu hizmetleri elde edemezse, devletle halk arasındaki ilişki soğumaya başlar.

Türkiye'de ödenen vergiler, bir avuç yerli ve yabancı sermayedara faiz ödenmesinde kullanılmaktadır. Vergiler, yol, su, elektrik olarak halkımıza geri dönmemektedir.

Türkiye'de kamu kesiminde küçümsenmeyecek düzeyde israf vardır. Büyük fedakarlıklarla ödenen vergilerin bir bölümü de israf edilmektedir.

Diğer taraftan, yapılan özelleştirmeler sonucunda kamu kesiminin sunduğu hizmetler iyice daralmıştır; insanlar "vatandaş" olmaktan çıkarılarak, "müşteri" konumuna sokulmuştur. Sosyal devlete indirilen her darbe, devlet ile halk arasındaki ilişkilere indirilen bir darbedir. Emperyalist güçler son 20 yıllık dönemde gerçekleştirttikleri özelleştirme uygulamaları ve

kamu kesiminde yol açtıkları çöküntüyle, devlet ile halk arasındaki ilişkiye büyük zarar vermiştir. Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı, bu açıdan bir “son vuruş” olacaktır.

Bugün halka devlet tarafından götürülen en önemli hizmetler, sağlık, eğitim, tarım, ormancılık ve köy hizmetleri alanlarındadır. Bunların tümünün, merkezi idareden alınarak, yerel yönetimlere devredilmesi öngörülmektedir. Eğitim hizmetleri son tasarıdan çıkarılmıştır. Ancak, Hükümet kendisini yeterince güçlü hissettiği anda, bu konuyu yeniden gündeme alacaktır.

PKK, devletle halk arasındaki ilişkileri kopartmak amacıyla, yıllarca okullarımıza, sağlık ocaklarımıza ve Köy Hizmetleri Gn.Md. şantiyelerine saldırmıştır. Şimdi bu hizmetler, merkezi idareden (devletten) alınarak, yerel güç odaklarının kolayca hakim olabildiği yerel yönetimlere devredilmektedir.

Bugüne kadar, Köy Hizmetleri Gn.Md. araçları karla kapalı köy yolunu açtığında, köylünün teşekkürü, “Allah devletimden razı olsun” biçiminde olmuştur. Aynı durum, eğitim ve sağlık hizmetleri için de geçerlidir. Bu hizmetlerin il özel idarelerine devredilmesi durumunda, yapılacak dua, “Allah, Şeyh Ahmet’ten razı olsun,” “Allah, şu yada bu aşiretten razı olsun,” “Allah, taa kalkıp Fransa’dan buraya gelerek hastane açan yabancından razı olsun,” “Allah, bilmemne tarikatından razı olsun” olacaktır. Emperyalistlerin hesabı, hizmeti daha etkili ve verimli bir biçimde götürmek değil, budur.

Tasarının uygulanması durumunda, halkla devlet arasındaki ilişki kopacaktır; ortaya çıkan boşluğu, emperyalistler doğrudan veya Kürtçü ve ümmetçi müttefikleri aracılığıyla dolduracaktır. PKK’nın yerine geçen Kongra-Gel’in 2003 yılı sonunda toplanan kuruluş kongresinde yerel yönetimler konusunda alınan 1,5 sayfalık kararda, “eğitim, sağlık ve trafik düzenlemesi gibi, Merkezi Yönetimin üstlendiği kimi hizmetlerin” yerel yönetimlere devredilmesinin amaçlanması da bu amaca yöneliktir. Ayrıca, Sevr Antlaşması’nın “Kürdistan” başlıklı 62. maddesinde bölgeye “yerel özerklik” verilmesinin öngörüldüğü, 64. maddesinde ise bağımsız bir Kürdistan’ın kurulmasının ve Musul ilindeki Kürtlerin de bu Kürdistan’a bağlanmasının programlandığı unutulmamalıdır.

Diğer bir sorun, istihdamla ilgilidir.

Bu tasarının kanunlaşması ve Milli Eğitim Bakanlığı’nın da bu uygulamaya dahil edilmesi durumunda, 1,5 milyon işçi ve memur, merkezi idareden alınarak yerel yönetimlere devredilecek ve iş güvencesinden mahrum bırakılacaktır.

İşsizlik ve yoksulluk hızla artmaktadır. Böylesi durumlarda, insanların kendi etnik veya dinsel kimliklerine sığınarak sorunlarına çözüm arama eğilimleri güçlenmektedir. 1,5 milyon işçinin ve memurun işe alınması ve işten çıkarılması yetkilerinin yerel yönetimlere devredilmesi durumunda, belirli bir ilde kim hakimse, ondan olmayanların oralarda çalışabilmesi olanaksız olacaktır. Bir Tokatlı öğretmen işsizken, Tokat’ta bir Antepli öğretmene iş verilmez. Bir Urfalı sağlık teknisyeni işsizken, Şanlıurfa’da bir Diyarbakırlı veya Denizlili sağlık teknisyeninin çalışmasına olanak yoktur. Aynı durum, belirli bir yörede bir tarikatın veya mezhebin hakim duruma gelmesinde de söz konusudur.

İşsizliğin ve yoksulluğun hızla arttığı koşullarda, böyle bir uygulama, halkımızı ve tüm toplum kesimlerini, etnik kimliklerine, bölgelerine ve dini inançlarına göre bölecek ve birbirine düşürecektir. Aç tilki fırın yıkar. İnsanlar ise, açlığı yaratanlara karşı mücadeleye giremezlerse, birbirlerini yerler. Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı yasalırsa, ortaya çıkacak tablo, insanların iş olanağı için kendi kardeşlerine bile düşman kesilmesi, 12 Eylül öncesinin kurtarılmış bölgelerinin ve düşmanlıklarının çok daha acımasız bir biçimde yeniden gündeme gelmesi olacaktır.

Farklı etnik kökenlerden gelen ve farklı inançları olan insanlarımızın bir ulus olarak kaynaşmasında, askerlik görevinin ve kamu kesiminde işçi veya memur olarak çalışılmasının büyük katkısı olmuştur. Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı, merkezi idarenin işçi ve memur istihdamı aracılığıyla gerçekleştirdiği bu hizmeti de sona erdirecek düzenlemeler öngörmektedir.

## **Sonuç**

Türkiye, 1919 yılının şartlarını yeniden yaşamaktadır. 1919 yılına göre daha sıkıntıda olmamızın en önemli nedeni, işgalin gizli yapılması ve içimizden birçok hainin emperyalist güçlerle tam bir ittifak içinde olmasıdır. 1919 yılına göre avantajımız ise, halkımızın çok daha bilgili ve bilinçli olması ve sorunun kendilerine doğru biçimde anlatılması durumunda, bağımsızlık, ulusal egemenlik ve demokrasi alanlarındaki kazanımlarını korumaya hazır olabileceğidir. Ayrıca, bağımsızlığımıza, ulusal egemenliğe ve demokrasiye saldıran emperyalist güçler, aynı zamanda ekmeğimize de saldırmaktadır. Ekmek ve vatan mücadelesi günümüzde ayrılmaz bir bütün oluşturmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti, bu emperyalist saldırıyı da püskürtecektir.